

بررسی الگوهای پیشرفت تحصیلی دانش آموزان بر مبنای تأثیرپذیری از تولید مطالب آموزش مجازی معلمان

ثریا دهواری

دانشجوی کارشناسی ارشد، تکنولوژی آموزشی، دانشگاه بین‌المللی چابهار، ایران

چکیده

محتوای الکترونیکی یکی از بنیان‌های اساسی سیستم‌های آموزش نوین و از دست آورده‌های مهم آموزش مجازی و تولید محتوای الکترونیکی می‌باشد به گونه‌ای که تحقق اهداف یادگیری و آموزشی بر مبنای تهیه و تولید محتوای مناسب و کارآمد با بهره‌گیری از الگوهای طراحی آموزشی و کمک آموزشی به منظور تعمیق یادگیری و به عنوان یکی از ارکان اساسی برنامه‌ریزی درسی و بستر تحقق آموزش مجازی و تولید محتوای الکترونیکی از جایگاه مهمی برخوردار است. پژوهش حاضر، با هدف بررسی تأثیر ارتقاء آموزشی مجازی تولید محتوا، بر روی توانمندی معلمان و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان در شهر سراوان انجام شد. با توجه به اینکه روش انجام این پژوهش توصیفی-پیمایشی بوده است، لذا پرسشنامه محقق ساخته‌ای تدوین شد؛ که روایی آن توسط اساتید محترم دانشگاه تأیید شده و پایایی آن هم توسط آلفای کرونباخ ۰/۹۸ به دست آمد. جامعه آماری این تحقیق ۱۵۸ نفر از معلمان شهر سراوان بودند؛ که حداقل یک‌بار در کارگاه مجازی تولید محتوا شرکت کرده بودند. با استفاده از جدول مورگان ۳۰ نفر، به روش تصادفی ساده، به عنوان حجم نمونه انتخاب شدند. نتایج کسب شده از این تحقیق نشان داد، در سطح ۰/۰۱ بین متغیرهای تشکیل کارگاه‌های آموزشی مجازی تولید محتوا و توانمندی معلمان و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان رابطه معنی‌دار، مثبت و قابل توجهی وجود دارد. همچنین بین تشکیل کارگاه‌های مجازی تولید محتوا و توانمندی تولید محتوای درسی الکترونیکی معلمان ابتدایی و نیز بین توانمندی معلمان در تولید محتوا و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان و نیز بین تشکیل کارگاه آموزشی به صورت مجازی و رضایت‌مندی معلمان، با توجه به سطح معنی‌داری و ضریب همبستگی به دست آمده، رابطه معنی‌داری و مثبت وجود دارد.

واژه‌های کلیدی: محتوای الکترونیکی، تکنولوژی آموزشی، آموزش مجازی، تولید محتوا، پیشرفت تحصیلی.

مقدمه

هر عصری، آموزش و پرورش خود را دارد. در آینده آموزش و پرورش بر دانایی و قدرت خلاقیت و تفکر استوار خواهد بود. تغییرات دائمی و نوآوری های سریع، تنوع در آموزش، مهارت های زیاد و سطح بالا، استفاده از دانش آموزش از راه دور و استفاده از رایانه و ... از خصوصیات آموزش و پرورش در قرن حاضر است؛ بنابراین آموزش و پرورش جهت هم نام شدن با دنیای متغیر باید از روش های آموزشی و تربیتی برای تربیت معلمان خود استفاده کند؛ که دارای سرعت بالا باشد، ضمن اینکه در هزینه زمان صرفه جویی کرده و بیشترین اطلاعات و مهارت ها را به معلمان منتقل کند. از آنجایی که معلمان عامل اصلی در یادگیری محسوب میشوند لذا مهم ترین نقش تعیین کننده در توسعه نظام آموزشی را معلمان بر عهده دارند. با توجه به دوره های آموزشی و کارآموزی که معلمان طی مینمایند، مجموعه ای از مهارت ها را کسب می کنند که این مهارت ها در امر یادگیری دانش آموزان نقش مهمی دارد. در صورتی که یادگیری، بهتر انجام گیرد پیشرفت تحصیلی را نیز در پی خواهد داشت. و اما یکی از عوامل یادگیری بهینه دانش آموزان، محتوای آموزشی است که در اختیار آنها قرار میگیرد؛ و چه بسا هر یاد دهنده ای برای خلق این محتوا خود نیاز به یادگیری داشته باشد [1].

با توجه به نقش معلم در روش های نوین تدریس، معلم در مرحله ی نخست وظیفه تسهیل گری در فرایند یاددهی یادگیری را برعهده دارد. به این معنا که دانش آموزان مسئول یادگیری هستند و معلم فقط یادگیری را برای آنان تسهیل می کند و در ادامه تسریع یادگیری به معنای استفاده از هنر معلمی برای سرعت بخشیدن به یادگیری دانش آموزان است [6]. توسعه سریع تکنولوژی کامپیوتر و اینترنت، یادگیری الکترونیکی در آموزش مجازی و تولید محتوای الکترونیکی را به یک روش مهم یادگیری تبدیل کرده است. یکی از ویژگی های کلیدی یادگیری الکترونیکی، قابلیت کنار هم قرار دادن رسانه های مختلف از قبیل متن، تصویر، صدا، پویانمایی و ... برای ایجاد یک محیط یاددهی- یادگیری مفید و قابل اتکا برای بهبود بخشیدن لذت های یادگیری و رضایت مندی در نزد یادگیرندگان است. برای دست یابی به این مزایا و توانمندی های محیط های یاددهی- یادگیری الکترونیکی، نیازمند داشتن برنامه ای منسجم برای تضمین تحقق اهداف آموزشی هستیم [5]. کاربرد فناوری های اطلاعاتی و ارتباطات در نظام های آموزشی موجب می شود که تغییرات یاد شده را به سهولت بیشتری بتوان پذیرا شد. یکی از کاربرد های فناوری های یاد شده یادگیری الکترونیکی است. یادگیری الکترونیکی یکی از پدیده های دنیای مدرن است که در عصر اطلاعات و در جامعه مبتنی بر دانش پا به عرصه وجود گذاشته و در تاریخچه کوتاه مدت خود از سرعت گسترش قابل ملاحظه ای برخوردار بوده است [3].

امروزه مهمترین دغدغه نظام آموزشی و پرورشی یک کشور ایجاد بستری مناسب جهت رشد و تعالی سرمایه های فکری در جامعه ی اطلاعاتی و داناییمحور میباشد. برای آنکه همه گروه های اجتماعی قادر باشند به طور مؤثر در چنین جامعه ای مشارکت داشته باشند، امروزه نظام آموزشی کشور به مدرسهای نیاز دارد که با بهره گیری از فناوری اطلاعات و ارتباطات، امکان یادگیری پیوسته را فراهم نموده و فرصتهای نوینی را در اختیار افراد برای تجربه ی زندگی در جامعه اطلاعاتی قرار دهد، به گونهای که این فناوری نه به عنوان ابزار، بلکه در قالب زیرساخت توانمندساز برای تعلیم و آموزش حرفه های محسوب شود. [۷]

بیان مسئله

برای اینکه هر کشوری بتواند در سطح جهانی به رقابت با دیگر کشورها بپردازد لازم است که همگام با تغییرات جهان، سازمانهای خود را نیز با این تغییرات همسو و هماهنگ کند. لذا سازمان ها ناچارند جهت تغییرات مطلوب، دارایی های خود را نیز تغییر دهند.

بدیهی است محتوای آموزشی یکی از دستاوردهای مهم سیستم های آموزشی نوین می باشد. در محیط آموزش مجازی و تولید محتوای الکترونیکی ارائه ی محتوا از طریق متن، صدا، فیلم، تصاویر متحرک (انیمیشن) و شبیه سازها توصیف موقعیت زنده و واقعی) علاوه بر ایجاد یادگیری مبتنی بر تجربه و هماهنگ با محیط های تدریس، باعث ارائه ی جذاب تر مطالب سخنرانی

مربی و ایجاد یادگیری معنادار می شود از این رو راهبردهای طراحی و تولید محتوای الکترونیکی نیز به دلیل تفاوت اساسی با فرآیند یاددهی-یادگیری سنتی، مستلزم توجهاتی در زمینه رعایت استانداردها و معیارهای لازم آموزشی در طراحی آن ها می باشد. از سال ۱۳۸۰ تا کنون بخش های مختلف طرح و تدوین برنامه های عملیاتی راه اندازی گردیده و پروژه های اجرایی طرح توسعه ی فناوری اطلاعات و ارتباطات تعریف شده است که تولید محتوای الکترونیکی یکی از مهمترین این پروژه ها می باشد. [۶]

در واقع آموزش کارکنان فرآیندی میباشد که در آن سازگاری کارکنان با محیط تغییر یافته سازمان و نیز سازگاری سازمان با محیط اطرافش را باعث میشود. به همین دلیل سازمان برای اینکه به حد مطلوب اقتصادی و صنعتی دست یابد، باید آموزش کارکنان خود را بر هر کاری ارجحیت دهد. لذا، برای آموزش و تربیت کارکنان متهم و خیره سرمایه گذاری مینماید. بدین جهت یک سازمان برای داشتن آینده مطلوب و روشن باید اساس برنامه ریزیهای خود را، تهمکر نو، پویا و توانا و با دیدگاههای سازنده و بدیع قرار دهد [3].

با توجه به این که پیش بینی پیشرفت تحصیلی از نظر علمی و کاربردی بسیار مهم است، لذا هر نظام تربیتی برای رسیدن به بهترین شرایط و نتیجه و رفع موانع و برطرف شدن کمبودهای موجود در آموزش و پرورش و بدست آوردن بهترین ارزیابی از سوی متخصصان تعلیم و تربیت، به پیشرفت تحصیلی باید توجه کند. چرا که یکی از شاخص ترین معیارها برای ارزیابی و بررسی جهت کارا بودن نظام های تربیتی پیشرفت تحصیلی است. [۷] بنابراین بررسی عوامل مؤثر در پیشرفت تحصیلی یادگیرندگان، خصوصا مدارس از اهمیت زیادی برخوردار است.

مبانی و پیشینه پژوهش

تأثیر توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات بر سیستمهای مختلف جوامع، که همواره با گذشت زمان آشکارتر میشود، تحولاتی اساسی در عرصه های گوناگون اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و همچنین آموزشی ایجاد کرده است. ظهور افقهای تازه در عرصه رقابت در سطح بین المللی، تأثیر فناوریهای نوین در همه جنبه های زندگی بشری، جهانی شدن و اهمیت فزاینده سرمایه های انسانی در عصر دانش و تحول، حاکی از آن است که الزامات تعلیم و تربیت امروز، از نوع گذشته نیست.

ابتدایی ترین و درعین حال یکی از مهم ترین عوامل مؤثر در توسعه آموزش های مجازی فرهنگ سازی و ارائه اطلاعات در ارتباط با دست آوردها و چالش های این مقوله است. آموزش الکترونیکی دارای عمر چندانی نیست و دستاوردهای آن هنوز ملموس نمی باشد؛ بنابراین بسیاری از دست اندر کاران آموزش به دیده شک و تردید به آن می نگرند. از طرف دیگر نباید آموزش الکترونیکی را چنان ایده ال فرض کرد که آن را مشکل گشای تمام مسایل آموزشی دانست زیرا این روش با تمام امکانات خوبی که برای انتقال دانش در بر دارد در زمینه پرورش و ارتباط رو در روی معلم و یادگیرنده بسیار ناتوان تر از آن است که با کلاس های حضوری مقایسه شود. اطلاع رسانی می تواند ارزش های الکترونیکی را برای مخاطبین روشن نماید و در نتیجه زمینه های فرهنگی برای رویکرد به سوی آن را فراهم نماید [۸]

آقای دکتر علی اکبر جلالی یکی از کارشناسان حوزه فناوری اطلاعات در همایشی اعلام کردند، تحقیقات نشان می دهد که با به کار گیری آموزش های الکترونیکی حدود ۳۰ درصد آموختن بیشتر می گردد و ۴۰ درصد زمان کمتری مصرف می شود و حدود ۳۰ درصد هزینه ها کاهش می یابد و از نظر صرفه اقتصادی بهره وری مناسبی دارد. [۱۱]

جهان با سرعت در حال پیشرفت و تغییر است. این تغییر نه تنها از نظر پیشرفت علم و تکنولوژی میباشد؛ بلکه این تغییرات، ویروسها و شیوع بیماری های جدید، همچون ویروس کرونا و بیماری کوید ۱۹، را نیز شامل شده است. لذا جوامع در هر عصر و روزگاری جهت ماندگاری، باید بتوانند خود را با دنیای روز سازگار کنند؛ برای این امر نیاز است، منابع انسانی موجود در هر سازمانی را نیز، با توجه به شرایط جهان و جامعه خود، سازگار نمایند؛ و برای این سازگاری نیاز به توانمند سازی کارکنان است. [۱۰]

تعریف آموزش

آموزش فرایند تسهیل یادگیری، یا کسب دانش، مهارت، ارزش، اخلاق، اعتقادات و عاداتها است. روش‌های آموزش شامل تدریس، آموزش عملی، داستان گویی، بحث و پژوهش هدایت شده است. آموزش غالباً تحت راهنمایی مربیان انجام می‌شود، اما فراگیران می‌توانند خود را نیز آموزش دهند. آموزش می‌تواند در شرایط رسمی یا غیررسمی انجام شود و هر تجربه‌ای که تأثیر شکل‌دهی بر نحوه اندیشه، احساس یا عمل فرد داشته باشد، می‌تواند نوعی آموزش تلقی شود. متودولوژی تدریس را تعلیم و تربیت می‌نامند. [۶] آموزش یعنی ایجاد محیطی که در آن کارکنان سازمانی، مهارت‌ها، رفتارها، معلومات، گرایش‌ها و توانایی‌هایی درباره شغل خود را می‌آموزند. [۸]

برای این که کارکنان بتوانند در محیط کاری مشاغلشان را بهتر انجام دهند؛ باید به آنها آموزش داد. آموزش، رفتاری است که به همراه تجربیات برنامه‌ریزی شده و دامنه‌دار و نیز با یادگیری نشأت گرفته از تعلیم و تربیت صورت می‌یابد. [۸] از آن‌جا که آموزش به کودکان این قابلیت را می‌دهد که به صورت مستقل به سوی اهداف مورد نظرشان حرکت کنند و هویت ویژه‌ای در جامعه بیابند، اهمیتی غیرقابل چشم‌پوشی برای فلاسفه دارد. [۲] فلسفه آموزش به بررسی ماهیت و اهداف آموزش و ابزارهای آن می‌پردازد و در ارتباط با «نظریه آموزش» است. نظریه آموزش نوعی نظریه عملی بوده که سعی در فراهم آوردن رهنمود و روشن کردن تمامی جنبه‌های گوناگون آموزش (اعم از جنبه‌های تعلیمی، اخلاقی و سیاسی مربوطه) و همچنین ساختار اجتماعی وابسته با آن است. [۳] فلسفه آموزش از نیمه دوم سده بیستم میلادی به بعد به صورت یک شاخه مشخص از فلسفه شناخته شده و مورد بررسی قرار گرفت. [۳]

اهداف آموزش

هدف اصلی آموزش کمک کردن به سازمان است، برای رسیدن به مقاصد اصلی سازمان. در واقع آموزش سرمایه گذاری است که بر روی افراد انجام می‌گیرد، تا آنها را قادر سازد عملکرد بهتر و قدرت استهلاک بهتری از توانمندی خود به دست آورند؛ به عبارت دیگر آموزش توسعه شایستگی و صلاحیت‌های کارمندان و به تبع آن بهبود یافتن عملکرد آنها را خواهان است. [۵]

جدول ۱. فواید آموزش کارکنان [۵]

ردیف	شرح
۱	فرهنگ سازمانی مشترک بین کارکنان به وجود می‌آید
۲	کارایی و اثربخشی سازمان افزایش می‌یابد.
۳	فضایل اخلاقی در بین افراد رشد میکند
۴	رفتار شایسته در بین کارکنان افزایش می‌یابد
۵	استعدادهای پنهان در کارکنان بروز میکند.
۶	بالا رفتن بهره‌وری کارکنان در سازمان.
۷	حوادث و ضایعات در هنگام کار کاهش می‌یابد.

کارگاه آموزشی

کارگاه آموزشی گروه مابین چندین نفر است به دلیل به دست آوردن راه کاری منطقی، در مورد مسایل آموزشی، شغلی و حرفه‌ای و بالا بردن مهارت‌های شخصی است و ضمناً این روش مبتنی است بر حل مسئله که جهت بالا بردن مشارکت افراد از روشهای مختلف فنون تدریس و بحث گروهی استفاده می‌گردد.

در واقع کارگاه آموزشی همان سبک استاد- شاگردی است که انسان برای گذران زندگی خویش مجبور بوده در محیط های کوچک و حتی انفرادی به یادگیری علم و فن پردازد. یادگیری حرفه و مهارت در ابتدا از مشاغلی آغاز شد که بیشتر جنبه صنعتی و تولیدی داشتند و حرفه آموزان توسط صاحب کارگاه آموزش می دیدند. [۹]

جدول ۲. مزایای کارگاه آموزشی [۹]

ردیف	شرح
۱	درک بهتری از مزایای علمی و کاری پیدا میکنند
۲	روش حل مسئله و توانایی و مهارت آنها افزایش می یابد.
۳	فرصت یادگیری برای همه افراد یکسان است.
۴	روش فکر کردن و مدیریت زندگی را آموزش می بینند.
۵	محیط آموزشی سرشار از سلامت عقلانی و احساسی است
۶	مهارت به خلاقیت تبدیل میشود
۷	خودآزمایی و پرسش در طی یادگیری بیشتر میشود

آموزش مجازی

آموزش مجازی یک نوع آموزش از راه دور است که در آن فضای مجازی بستر یاددهی و یادگیری است. دانش آموز و معلم یا دانشجو و استاد به جای اینکه در مدرسه و دانشگاه سر کلاس درس حاضر شوند و با هم ارتباط بگیرند، در فضای آنلاین با یکدیگر ارتباط می گیرند.

افرادی که تحت آموزش مجازی قرار گرفته اند به خوبی با معنا و مفهوم آن آشنایی دارند. به احتمال زیاد شما هم با این روش آموزشی آشنایی دارید. اگر تصور می کنید که نه کافی است به کاری که اکنون در حال انجام آن هستید توجه کنید. در حال حاضر شما در حال خواندن مقاله ای آموزشی در رابطه با آموزش آنلاین هستید. در حال یادگیری از فضای اینترنت هستید و دارید به واسطه آموزش مجازی چیزهایی که باید درباره آموزش آنلاین دانست را فرامی گیرید. [۸]

آموزش مجازی، از تکنولوژی های اینترنتی، شبکه های مخابراتی و شبکه های کامپیوتر و علوم دیجیتال استفاده میکند و در واقع از تکنولوژی شبکه ها برای طراحی، انتخاب و نهایتاً تحول و اداره فرایند آموزشی بهره مند میشود. همچنین آموزش مجازی با کمک گرفتن از پیشرفتهایی که در صنعت اطلاعات و ارتباطات صورت گرفته و جهت برقراری عدالت آموزشی و طبق گفته کارشناسان و متخصصان فناوری تا سال ۲۰۲۰ آموزشی، خواهد بود، مبتنی بر یادگیری الکترونیکی که در جهان برقرار خواهد شد. [۱۱]

آموزش مجازی روشی برای آموزش معلمان

آموزش الکترونیکی در ایران با کمک گرفتن از ابزارهای کمک آموزشی مثل اسلاید و فیلم آموزشی در کلاس شروع شد. در شروع دهه ۸۰ آموزش مجازی در دانشگاه تهران راه اندازی شد. در همان سال هم دانشگاه اینترنتی، زیر نظر وزارت علوم و تحقیقات و فناوری، ولی به صورت غیر انتفاعی به ارائه آموزش پرداخت. بعد از اینکه دانشگاه ها شروع به فعالیت مجازی کردند آموزش و پرورش هم فعالیت خود را در زمینه آموزش الکترونیک آغاز کرد. دوره های الکترونیکی از سال تحصیلی ۱۳۹۴-۱۳۹۵ به صورت رسمی در آموزش و پرورش در دو درس مربوط به رشته کامپیوتر به صورت پایلوت آغاز کرد. و پس از آن آموزشهای ضمن خدمت از طریق آموزش الکترونیک برای کارمندان و معلمان این سازمان برگزار شد. [۱۱]

از آنجایی که معلمان جهت شرکت در این کلاسها نیازی به شرکت حضوری ندارند و میتوانند بدون ترک کلاس در این آموزشها شرکت کنند، لذا تمایل بیشتری برای شرکت در این آموزشها دارند؛ و شرکت افراد بیشتر در این کلاسها هم هدفی است که سازمان آموزش و پرورش دارد. [۱۰]

دو خصوصیت مهز برای یادگیری اثربخش در این روش وجود دارد:

- ۱- این روش تأکید بر خودآموزی دارد.
- ۲- برگزاری کلاسهای مجازی و نیز ایجاد محیط مناسب برای گفتگوهای گروهی فرصت لازم برای بحث و تعامل و یادگیری مشارکتی در فراگیران ایجاد میکنند.

جدول ۳. مزایای آموزش مجازی [۱۰]

ردیف	شرح
۱	کم شدن هزینه رفت و آمد
۲	استمرار در پیگیری پیشرفت تحصیلی
۳	استفاده ۲۴ ساعته از آموزش الکترونیکی
۴	امکان استفاده از آموزش در همه جا حتی در سفر
۵	امکان یادگیری بیشتر برای افراد شاغل
۶	آموزش تعداد بیشتری کارآموز در دوره ها
۷	کم شدن اتلاف وقت شرکت کننده ها در این دوره ها

پیشینه پژوهش

Jaschik (۲۰۱۰) از وزارت آموزش و پرورش ایالات متحده گزارش ارائه کرده است با عنوان مقایسه تأثیرات آموزش الکترونیکی با روش سنتی یافته های پژوهشی سالهای ۱۹۹۶ تا ۲۰۰۸ در این گزارش آمده که مربوط به سطوح مختلف تحصیلی بوده است. یافته ها نشان داده است که دانش آموزان در یادگیری به روش آنلاین عملکرد بهتری داشتند نسبت به دانش آموزانی که در روش سنتی آموزش دیدند. همچنین تأثیر آموزش الکترونیکی از آموزش ترکیبی یعنی آموزش الکترونیکی به همراه آموزش چهره به چهره، بیشتر بوده است.

سبزی، مهدی زاده و اسلام پناه (۱۳۸۹) پژوهشی مشابه با پژوهش اخوان و دوست محمدی در نمونه دانشآموزان انجام دادند. نتایج بررسی میزان آمادگی دانشآموزان دوره متوسطه برای به کارگیری آموزش الکترونیکی شهرستان اسلام آباد غرب نشان داد که در محیط های آموزشی میزان کاربرد الکترونیکی توسط دانشآموزان کاملاً پایین؛ میزان دانش آنها برای کار با این محیط ها، متوسط؛ میزان مهارت آنها برای کار با این محیط ها پایین؛ و میزان اعتقاد و نگرش آنها به ثمر بخش بودن کاربرد آموزش الکترونیکی در فرایند یاددهی- یادگیری، بالا می باشد.

امینی مقدم (۱۳۹۸) مطالعه موردی بر روی معلمان ناحیه ۴ مشهد جهت بررسی تأثیر آموزش ضمن خدمت بر انتقال یادگیری انجام داده است. نتایج این تحقیق نشان داده است که از دیدگاه معلمان این ناحیه عوامل فردی، سازمانی و آموزشی مؤثر بر انتقال یادگیری کلاس آموزش ضمن خدمت به محیط کار، از سطح مطلوب برخوردار است. همچنین معلمان به شرکت در دوره های آموزش مجازی نسبت به دوره های حضوری تمایل بیشتری دارند.

خنجی (۱۳۹۸) در پژوهشی تحت عنوان اثربخشی آموزش های ضمن خدمت الکترونیکی و تدریس اثربخش و مهارت های فناورانه معلمان مقطع ابتدایی شهرستان بندرلنگه تحقیق خود را بر روی ۲۵ نفر گروه آزمایش و ۲۵ نفر گروه کنترل انجام داد؛ و پس از تجزیه و تحلیل به نتیجه رسید که آموزشهای ضمن خدمت الکترونیکی بر تدریس اثربخش معلمان و مهارتهای فناورانه آنها اثربخش بوده است. معلمانی که این دوره های آموزشی ضمن خدمت الکترونیکی را طی کردند، در زمینه های شغلی از جمله مهارتهای فناورانه پیشرفت داشتند.

مواد و روش ها

از آنجایی که تحقیق حاضر، با جمع آوری نمودن کمی داده ها درباره متغیرها، به بررسی روابط بین آنها می پردازد و نتایج حاصل از نمونه را به کل جامعه تعمیم میدهد و از پرسشنامه به عنوان ابزار استفاده میکند، در نتیجه یک تحقیق توصیفی با روش پیمایشی است و از آنجایی که نتایج به دست آمده از آن میتواند در برگزاری کارگاه های آموزشی با موضوعات مختلف برای معلمان استفاده شود، از نظر هدف، کاربردی است.

جامعه آماری این تحقیق ۱۵۸ نفر از معلمان شهر سراوان بودند؛ که حداقل یک بار در کارگاه مجازی تولید محتوا شرکت کرده بودند. با استفاده از جدول مورگان ۳۰ نفر، به روش تصادفی ساده، به عنوان حجم نمونه انتخاب شدند.

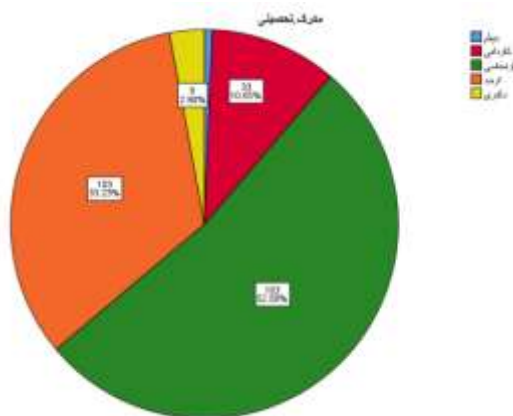
بدین جهت، با توجه به شرایط موجود و استفاده از پرسشنامه الکترونیکی، ابتدا لینک پرسشنامه در اختیار ۳۰ نفر از نمونه آماری قرار داده شد و پس از تکمیل پرسشنامه توسط ایشان، آلفای کرونباخ برای هر قسمت از پرسشنامه جداگانه محاسبه شد که به قرار زیر میباشد:

جدول ۴. آلفای کرونباخ پرسشنامه

بخش های مختلف پرسشنامه	آلفای کرونباخ
توانمندی معلمان	۰/۹۷
توانمندی تولید محتوا	۰/۹۵
پیشرفت تحصیلی	۰/۹۴
رضایتمندی معلمان	۰/۹۶

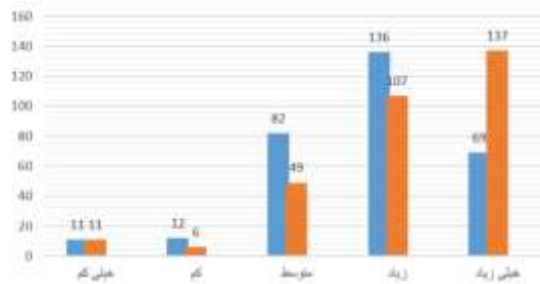
یافته های تحقیق

پیش از تجزیه و تحلیل اطلاعات باید، داده ها را دسته بندی و گروه بندی و یا طبقه بندی نمود. داده هایی که جمع آوری شدند را باید به صورت دستی و یا با استفاده از رایانه، تجزیه و تحلیل کرد. البته امروزه، با استفاده از برنامه ها و نرم افزارهای مختلفی که وجود دارد؛ به تجزیه و تحلیل آماری پرداخته میشود یکی از اصلی ترین نرم افزارها در این زمینه، نرم افزار SPSS است.

نمودار ۱. فراوانی افراد پاسخ دهنده بر اساس تحصیلات

با توجه به نمودار ۲ بیشترین میانگین و فراوانی خیلی زیاد مربوط به گویه ۱۷ افزایش استقلال در انجام وظایف شغلی، توسط شرکت در کارگاه مجازی و کمترین میانگین و فراوانی خیلی زیاد مربوط به گویه ۱۶ کمک در حل مشکلات و نارسایی های حرفه ای توسط شرکت در کارگاه مجازی میباشد. ضمن اینکه در همه گویه ها، فراوانی گزینه زیاد از همه بیشتر بوده است.

نمودار ۲. بررسی وضعیت پاسخگویی به گویه ۲ او پرسشنامه

در جدول زیر فراوانی و میانگین پاسخ به گویه های مربوط به متغیر پیشرفت تحصیلی آورده شده است؛ با استفاده از آن میتوان، راهکارهایی جهت برگزاری هرچه بهتر دوره های آموزشی در آینده ارائه داد تا دانش آموزان به پیشرفت بهتری دست یابند.

جدول ۵. توزیع فراوانی گزینه ها و میانگین گویه های پرسشنامه مربوط به پیشرفت تحصیلی

شماره	گویه	جمع	میانگین
۲۳	۱	۳۱	۴/۲۰۹
۲۶	۴	۷۱	۴/۷۹۳
۲۷	۹	۱۲۷	۴/۱۵
۲۹	۸	۷۸	۳/۷۳

بین تشکیل کارگاههای آموزشی مجازی تولید محتوا و توانمندی تولید محتوای درسی الکترونیکی توسط معلمان شهر سراوان رابطه وجود دارد. برای بررسی صحت این فرضیه از آزمون همبستگی پیرسون در سطح $0/01$ استفاده میشود. با توجه به نتیجه این آزمون اگر سطح معنی داری کمتر از $0/01$ به دست آید، این نتیجه حاصل میشود که بین دو متغیر ارتباط معنی داری وجود دارد و در نتیجه فرضیه تأیید میشود.

جدول ۶. رابطه همبستگی مربوط به فرضیه

۰/۶۷۰	ضریب همبستگی
۰/۰۰۰	سطح معنی داری
۳۱	تعداد

با توجه به جدول ۶ مشخص است که بین دو متغیر شرکت در کارگاههای مجازی تولید محتوا و توانمندی تولید محتوا، با احتمال بیش از ۹۹ درصد، ارتباط معنی داری وجود دارد. به دلیل کمتر بودن سطح معنی داری از $0/01$ لازم به ذکر است که شدت این رابطه برابر ۶۷ درصد و جهت آن مثبت است. ضمناً با توجه به میزان ضریب همبستگی به دست آمده $0/۶۷۰$ چون بین $0/۰۶-0/۰۸$ میباشد نشان از رابطه خطی قابل توجه بین دو متغیر میکند. لذا این فرضیه تأیید میشود.

بحث و نتیجه گیری

دنیای در حال تغییر و پیشرفت است، این پیشرفت، تکنولوژی آموزشی را نیز شامل میشود. سازمان ها هم باید، با تغییرات جامعه، همگام شده جهت تغییر، رو به جلو و به سوی پیشرفت حرکت کنند؛ اما سازمانها برای رسیدن به پیشرفت، باید کارکنان خود را از نظر دانش و کارایی، بروز کنند. کارکنان سازمان جهت بروز شدن احتیاج به آموزش دارند؛ اما یکی از این

سازمان های نیازمند به آموزش برای پیشرفت و همگام شدن با دنیا سازمان آموزش و پرورش است. کارکنان این سازمان خصوصاً معلمان، احتیاج به آموزش هایی دارند که توانمند شوند تا بتوانند به خوبی از عهده حرفه معلمی خویش برآیند. بین تشکیل کارگاه های آموزشی مجازی تولید محتوا و توانمندی معلمان ابتدایی و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان شهر سراوان رابطه وجود دارد. برای آزمون این فرضیه، با توجه به نرمال بودن فرضیه ها از روش همبستگی پیرسون استفاده شد؛ و نتایج حاصل شده از تجزیه و تحلیل نشان داد، بین متغیرهای کارگاه مجازی تولید محتوا و توانمندی معلمان و نیز بین کارگاه مجازی تولید محتوا و پیشرفت تحصیلی، رابطه معنی دار، مثبت و خطی قابل توجهی وجود دارد؛ چراکه در سطح $0/01$ ، سطح معنی داری آنها کمتر از $0/01$ و ضریب همبستگی بین متغیرها به ترتیب، $0/655$ و $0/616$ بوده و بین $0/06$ - $0/08$ میباشند؛ بنابراین این فرضیه تأیید میشود؛ یعنی تشکیل این کارگاه مجازی توانسته است؛ هم توانمندی معلمان را افزایش دهد و هم باعث پیشرفت دانش آموزان شود. معلم توانمند میتواند با درک احساس شایستگی، خودمختاری، مؤثر بودن، معنادار بودن و اعتماد، وظایف حرفه ای خود را به خوبی انجام دهد. همان چیزی که معلمان شهر سراوان با شرکت در کارگاه مجازی تولید محتوا، توانستند کسب کنند و به احساس توانمندی خود افزایش دهند.

همچنین با توجه به آمار توصیفی و میانگین گویه های این فرضیه این نتیجه حاصل شد که کارگاه آموزش مجازی تولید محتوا توانسته است در معلمان شرکت کننده برای تولید محتوای مورد نیاز کلاس تدریس خود، استقلال ایجاد کند هرچند که همه مشکلات و نارسایی های حرفه ای آنها را حل نکرده است. ضمن اینکه تا حدود زیادی این کارگاه توانسته است در توانمندی آنها مؤثر باشد. با توجه به میانگین گویه های پیشرفت تحصیلی هم این نتایج به دست آمد که استفاده از محتوای مناسب میتواند درک و یادگیری در دانش آموزان و نهایتاً یادگیری در دروسی چون ریاضی و علوم را در آنها افزایش دهد و تأثیر مثبتی در پیشرفت آنها داشته باشد.

منابع

۱. صفاری، محمد (۱۳۹۶) تأثیر آموزش الکترونیکی بر انگیزش و پیشرفت تحصیلی درس زیست شناسی، دوره ی دوم متوسطه
۲. غلام، اعظم، جلالی فرد، حوا (۱۳۹۸). تأثیر آموزش مجازی بر میزان یادگیری درس زیست شناسی دانش آموزان دختر پایه یازدهم شهرستان دلگان. فصلنامه پویا در آموزش علوم پایه، دوره پنجم، شماره هفدهم، زمستان ۱۳۹۸
۳. عباسی، مریم، بصیری، ایرج، آزادی، فاطمه (۱۳۹۷)، نقش کاربرد محتوای الکترونیکی در تسهیل، تسریع و تثبیت یادگیری دانش آموزان مدارس ابتدایی
۴. جورج (۱۳۸۶) چگونه مسأله را حل کنیم (ترجمه احمد آرام) (چاپ هشتم). تهران: کیهان (نشر اثر اصلی، ۱۹۵۴)
۵. تال، دیوید (۱۳۸۵). ماهیت اثبات ریاضی (ترجمه عرفان صفر). مجله رشد آموزش ریاضی، ۸۳، ص. ۱۷-۱۱.
۶. جلیلی، میرزا (۱۳۸۵). اثبات در یک دستگاه ریاضی. مجله رشد آموزش ریاضی، ۸۳، ۲۴-۲۲
۷. حسن پاشا شریفی (۱۳۸۱). اصول روان سنجی و روان آزمایی، تهران، رشد، چاپ هشتم، صفحه ۴۱۳.
۸. حاجی کریمی، منیره (۱۴۰۰)، بررسی تأثیر کارگاه های آموزشی مجازی تولید محتوا بر توانمندی معلمان ابتدایی و اثر آن در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان

9. Groof, J. and C. Mouza. (2008) "A Framework for Addressing Challenges to Classroom Technology Use"; AACE Journal, Vol. 16, No. 1, PP.21

10. Jaschik, S. (2010). Educators constitute groups online and face to face discussions on topics of interest . Retrieved from <http://www.educause.edu>

Examining the patterns of students' academic progress based on the effectiveness of the production of teachers' virtual training materials

Sorayya Dehvari

Master's Degree in Business Management, Marketing, Payam Noor University, Damavand Branch, Tehran, Iran

Abstract

Electronic content is one of the basic foundations of modern education systems and the important achievements of virtual education and the production of electronic content in such a way that the realization of learning and educational goals is based on the preparation and production of appropriate and efficient content by using patterns. Educational design and educational assistance in order to deepen learning and as one of the basic elements of curriculum planning and the platform for the realization of virtual education and the production of electronic content have an important place. The current research was conducted with the aim of investigating the effect of virtual educational promotion of content production on the ability of teachers and the academic progress of students in Saravan city. Considering that the method of conducting this research was descriptive-survey, therefore, a researcher-made questionnaire was developed; Its validity was confirmed by respected university professors and its reliability was obtained by Cronbach's alpha of 0.98. The statistical population of this research was 158 teachers of Saravan city; who had participated at least once in the virtual content production workshop. Using Morgan's table, 30 people were selected as the sample size by simple random method. The results obtained from this research showed that there is a significant, positive and significant relationship between the variables of creating content production virtual educational workshops and the ability of teachers and students' academic progress at the 0.01 level. Also, between the creation of content production virtual workshops and the ability to produce electronic lesson content of elementary teachers, and also between the ability of teachers to produce content and the academic progress of students, and also between the formation of a virtual training workshop and the satisfaction of teachers, according to the level of significance and the obtained correlation coefficient, the relationship of meaning There is positive.

Keywords: Electronic content, educational technology, virtual education, content production, academic progress
